,,ZATOČENIK KULE BRO''

Baričević, Sara

Undergraduate thesis / Završni rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Academy of Arts and Culture in Osijek / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku**

Permanent link / Trajna poveznica: https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:251:885589

Rights / Prava: In copyright / Zaštićeno autorskim pravom.

Download date / Datum preuzimanja: **2024-03-29**

AKADEMIJA ZA UMJETNOST I KULTURU U OSIJEKU

THE ACADEMY OF ARTS AND CULTURE IN OSIJEK

Repository / Repozitorij:

Repository of the Academy of Arts and Culture in Osijek

zir.nsk.hr

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

dabar

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

SVEUČILIŠTE J. J. STROSSMAYERA U OSIJEKU
AKADEMIJA ZA UMJETNOST I KULTURU U OSIJEKU
ODSJEK ZA KREATIVNE TEHNOLOGIJE
PREDDIPLOMSKI SVEUČILIŠNI STUDIJ
DIZAJN ZA KAZALIŠTE, FILM I TELEVIZIJU

Sara Baričević

„ZATOČENIK KULE BRO''

ZAVRŠNI RAD

Mentorica : izv.prof.ArtD. Ria Trdin

Osijek, 2020.

SADRŽAJ

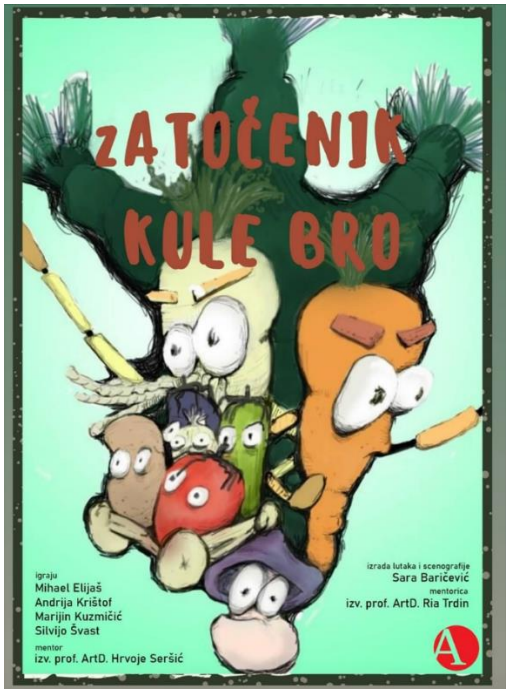
1. UVOD 3
2. JAVANKA – povijest i porjeklo 4
3. KRATKI SADRŽAJ 5
4. RAZRADA SKICA LUTAKA 6
4.1 MATERIJAL I IZRADA LUTAKA 12
5. RAZRADA SKICE ZA PARAVAN 16
5.2. FINALNO RJEŠENJE PARAVANA 21
6. DODATNI ELEMENTI PARAVANA 24
6.1. PROCES IZRADE STABLA 24
6.2 PROCES IZRADE ZASTAVE 25
7. SVJETLO 26
7.1. OBLIKOVANJE SVJETLA 27
9. ZAKLJUČAK 35
10. SAŽETAK 356
11. LITERATURA 378

1. UVOD

Krajem treće godine Preddiplomskog sveučilišnog studija dizajna za kazalište, film i televiziju morali smo osmisliti i izraditi svoj završni rad. S obzirom da mene zanimaju lutke, priključila sam se grupi studenata treće godine Preddiplomskog studija glume i lutkarstva.

Oni su već imali pripremljenu dramaturgiju i zamisao predstave. Moj zadatak kao tehnologa bio je osmisliti lutke i paravan za predstavu. Jedan od njihovih zahtjeva bio je da lutke moraju biti javanke. Javanku su izabrali zbog svoje jednostavnosti u animaciji, njenog impulsa u kretnji i ponajviše zbog paravana. Sama dinamika tog tipa lutkarske predstave bila im je privlačna i najbolje je odgovarala za ovaj tip predstave.

Studenti animacije treće godine s kojima sam surađivala su Silvijo Švast, Mihael Elijaš, Andrija Krištof i Marijin Kuzmičić, njihov mentor je izv.prof.ArtD. Hrvoje Seršić. "Zatočenik kule Bro" autorska je priča studenata koji su imali ispit iz animacije. Riječ je o povrću koje živi u skladu i miru sve do jednog dana kada zli Nametnici ponovno napadnu selo pod vodstvom grofa Brokule. Cijela radnja predstave je traganje i spašavanje Per Shina koji biva zatočen od strane Nametnika.

SLIKA 1.: Plakat za predstavu ,,Zatočenik kule Bro''

2. JAVANKA – povijest i porjeklo

> ,,Javanka ima osobitu povijest, a iz njezina naziva lako je odrediti mjesto porijekla – otok Java. Pojavljuje se, iako rijetko, još prije Drugog svjetskog rata, no pozornicama čeških lutkarskih kazališta. Masovno je zavladala potkraj četrdesetih godina, nakon gostovanja kazališta S.V. Obrazcova iz Sovjetskog Saveza. Njezina tehnologija ima neosporno orijentalno porijeklo, s wayang lutkama se i danas igra na indonezijskim otocima, ali javanka koja se već odavno udomaćila u češkim lutkarskim kazalištima usavršavali češki tehnolozi i lutkari. "[1]

U osnovi se smatra da su sve lutke na štapu javanke, iako sve štapne lutke nisu javanke. Javanka ima različitih vrsta, ali neko osnovno određenje je da ima nosivi štap s dva štapića za ruke. Zato često dođe do zabune što je zapravo javanka, a što lutka na štapu. Tom problemu Edi Majaron posvećuje jedno poglavlje u svojoj knjizi ,,Javanke i lutke na štapu".

> ‘‘Javanka je lutka na nosivom štapu s vodilicama na rukama. ,,Rukama se upravlja pomoću štapića (čempurita**). Oni su ili slobodno privezani za dlanove ili umetnuti u uskom prorezu ruke (češka škola javanke) kako bi se na ruku (dlan) lutke mogao prenositi i rotacijski pokret i činiti široke lepršave geste. Igre rukama i glavom ključne su izražajne mogućnosti javanke. Inače, javanka po pozornici ne hoda nego ,,klizi". Noge, ako ih lutka uopće ima, zapravo vise i upotrebljavaju se za posebne efekte i ,,poze" u igri.’’[2]

Isti princip animacije prakticira se u predstavi ,,Zatočenik kule Bro”. Lutke imaju nosivi štap i štapiće u rukama. Jedina razlika je ta što nemaju određene mehanizme za pokretanje glave, ali princip i dalje ostaje isti. Glava se pomiče, a ramena zajedno s njom. Originalni tip javanke ima mogućnost pokretanja glave. Animacija glave na štapu ima ograničene mogućnosti. Točnije, blagi pokreti glave animiraju se istovremeno s pokretima ramena. Vodilica za glavu nalazi se unutar tijela lutke koja animatoru omogućava blizak kontakt s lutkom.

[1] Alois Tomanek, Vrste lutaka, Hrvatski centar UNIMA , Zagreb/ Osijek, 2018. (poglavlje: 2. Javanka* str. 25)
[2] Alois Tomanek, Vrste lutaka, Hrvatski centar UNIMA , Zagreb/ Osijek, 2018. (poglavlje: 2. Javanka* str. 25)

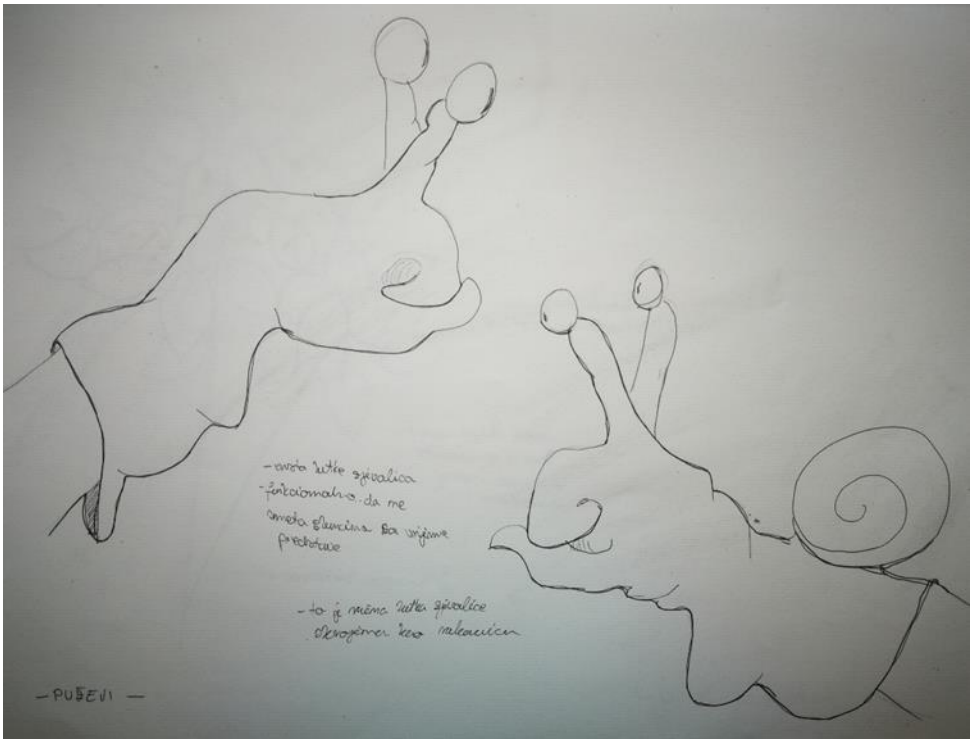
3. KRATKI SADRŽAJ

Autorsko djelo ,,Zatočenik kule Bro" lutkarska je predstava u kojoj su glavni likovi povrće. To je klasična priča u kojoj dobro pobjeđuje zlo te nas uči kako se naporan rad na kraju uvijek isplati. Sve počinje u Gredici, malom selu u kojem povrće živi mirno i skladno.

Prva scena počinje s Mr. Kvom koji naporno vježba, dok njegov mentor nadgleda vježbu. Tijekom vježbe pojavljuje se uznemirena vojska JOP (Jedinica otpora povrća) s važnom vijesti. Saznali su kako se okuplja vojska Nametnika pod vodstvom zloglasnog grofa Brokule. Saznavši ovu vijest, Per Shin hitro odlazi s JOP-ovcima u šumu Mrakaču provjeriti jesu li glasine istinite. Mr. Kva ostaje sam te se odluči malo odmoriti od svih tih napornih vježbi koje mu je zadao Per Shin. Nakon nekog vremena vojska JOP-ovaca se vraća, ali bez Per Shina. Vraćaju se do Mr. Kva da mu jave kako je vojska Nametnika zarobila njegovog mentora. Saznavši to, odlučno krenu u spašavanje Per Shina. Tako oni odlaze iz Gredice. Sljedeće mjesto radnje je strašna šuma Mrakača koju zli Nametnici nadgledaju. Zbog panike i raznolikih okolnosti šume Mr. Kva ostaje sam. Izgubio se u šumi te je krenuo krivim putem. Lutajući tako sam i u strahu, Mr. Kva susreće gljivu koja je spavala usred šume. Probudivši gljivu, kroz razgovor Mr. Kva saznaje da je gljiva poznavala njegovog mentora Per Shina te da ima informacije gdje se nalazi. Gatajući u klobuku saznaju da moraju doći do Divlje Kupine koja će im reći gdje je Per Shin. Nakon toga zajedno krenu u potragu. Na putu do Divlje Kupine susretnu se s vojskom Nametnika koji ih počnu loviti po šumi. Usprkos svim mukama, uspijevaju im pobjeći. Suočivši se s ovakvim problemom, odluče biti oprezniji i krenu se tiše kretati po šumi. Nakon cijele zbrke i traganja, sudbina ih odvede do grma Kupine gdje se usput nađu i s vojskom JOP-a. Kupina im je ispričala tragičnu prošlost grofa Brokule i pokazala im je gdje se njegov dvorac nalazi. Još davno, on je bio dio sela Gredica. Pobjegao je iz sela zbog zlostavljanja seljana radi njegovog izgleda. Kasnije je pronašao otpatke GMO-a, pa ih iskoristio na sebi kako bi postao velik i snažan. Pomoću GMO-a osmislio je kako uništiti selo Gredicu. Uzbuđeni zbog informacije koju su dobili od Kupine, krenu spasiti Per Shina. Sljedeća scena je u dvorcu grofa Brokule koji je sretan što sve ide po planu. Unatoč njegovom planu, Mr. Kva i ekipa uspijevaju iznenaditi grofa. Nakon toga nastupa velika bitka. JOP-ovci pobjeđuju Nametnike, a Mr. Kva pobjeđuje grofa Brokulu nakon što ga je izmorio. Potrošivši GMO, on se predaje i priznaje poraz. Pobjedili su i povrće slavi. Oslobađaju Per Shina i svi se sretni vraćaju u svoju Gredicu.

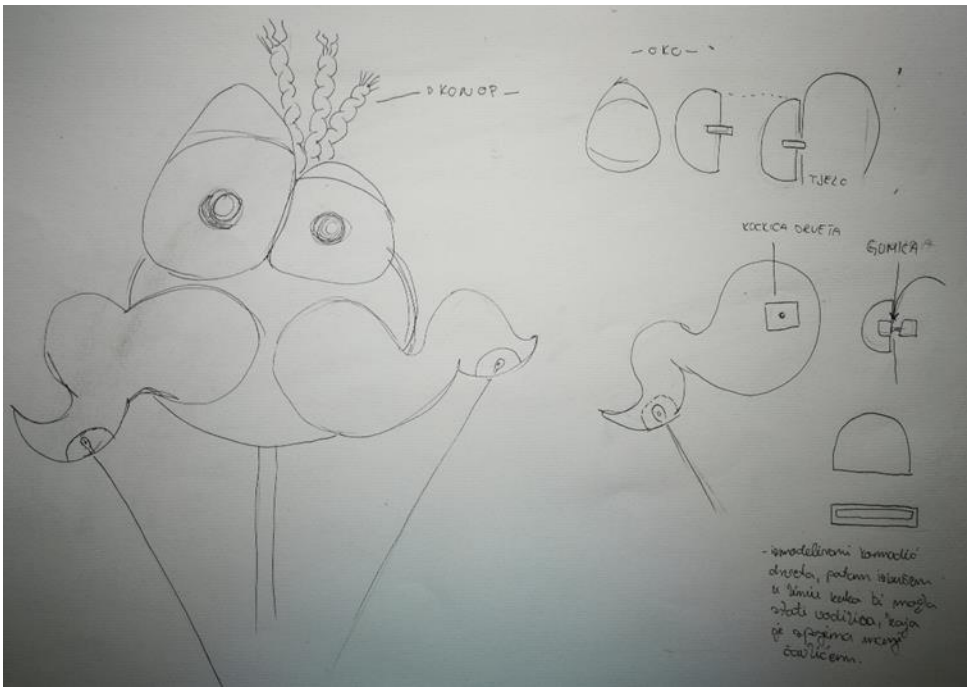
4. RAZRADA SKICA LUTAKA

Moj završni rad sastoji se od kreiranja lutaka i scenografije. Početak procesa bila je izrada skica. Prvo sam krenula iz realističnih crteža koje sam polako čistila od nepotrebnih detalja. Nakon što sam definirala oblik lutaka, dodavala sam im oči i ruke. Dvije javanke imale su dodatni mehanizam u obrvama. One su se mogle animirati potezanjem silka što je omogućavalo obrvama da idu gore i dolje. Kao što sam navela, jedan od glavnih zahtjeva glumaca bio je da lutke moraju biti javanke. To su lutke na štapu s vodilicama u rukama. Modelirala sam ih oblikovanjem iz jednog komada stiropora. Na početku je ideja bila da ukupno bude devet lutaka, no kako se glumcima mijenjala dramaturgija, izbacili smo nekoliko lutaka. Prve lutke koje su glumci izbacili bile su Puževi. To su trebale biti zijevalice koje bi se pojavljivale u trenucima kada je dolazilo do promjene scenografije. Tijekom probi, shvatili su da im neke lutke ne odgovaraju. Zbog dramaturgije, morali su ih izbaciti. Ideja Puževa bila je da to bude rukavica koju glumac neće skidati tijekom predstave (SLIKA 2.).

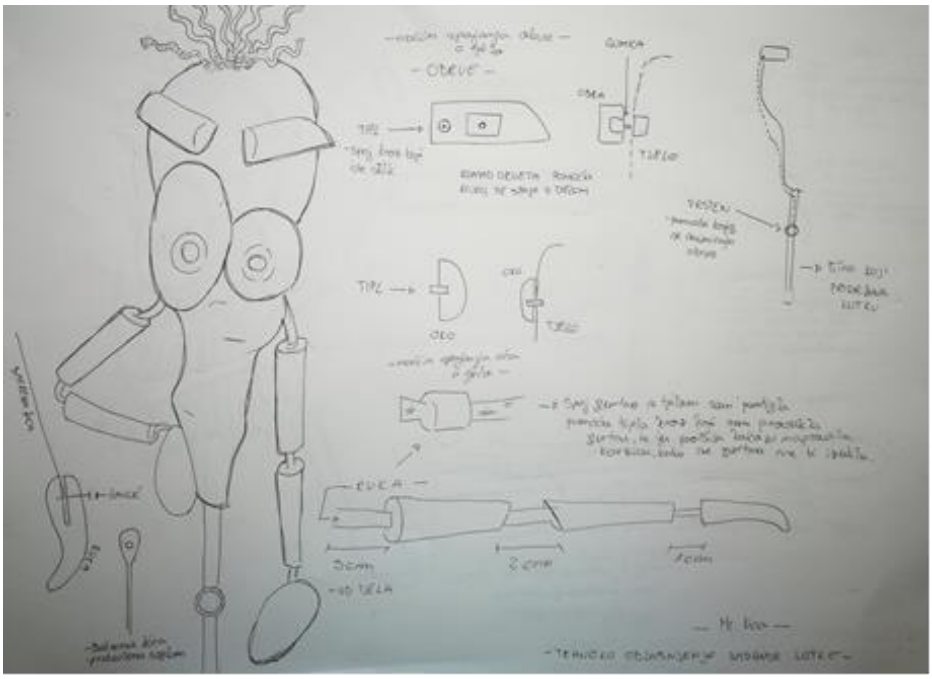
SLIKA 2. : Skica za puževe, ručna lutka

Također su izbacili jednu od paravanskih lutaka. To je bio Medvjeđi luk. On nije imao ruke, ali je također imao vodilice koje su mu bile u brkovima. Tijekom probi glumci su se susreli sa sličnim problemom kao kod Puževa te su ga morali izbaciti jer jednostavno nisu imali smislenu priču iza njega (SLIKA 3.)

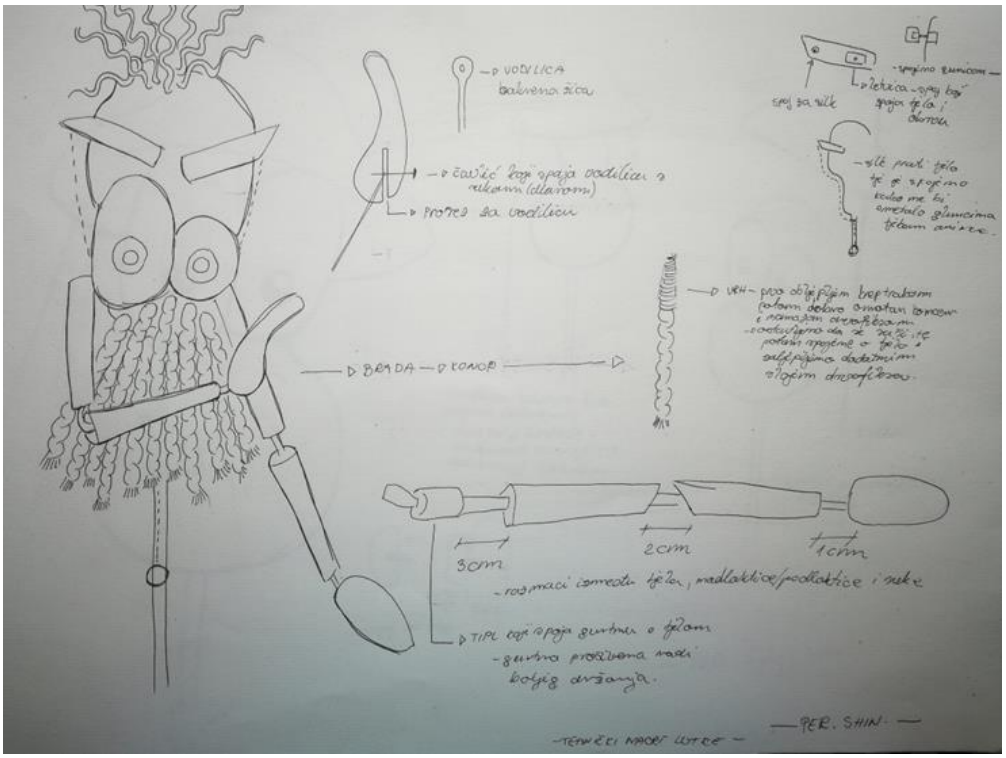

SLIKA 3. : Skica za lutku Medvjeđi luk

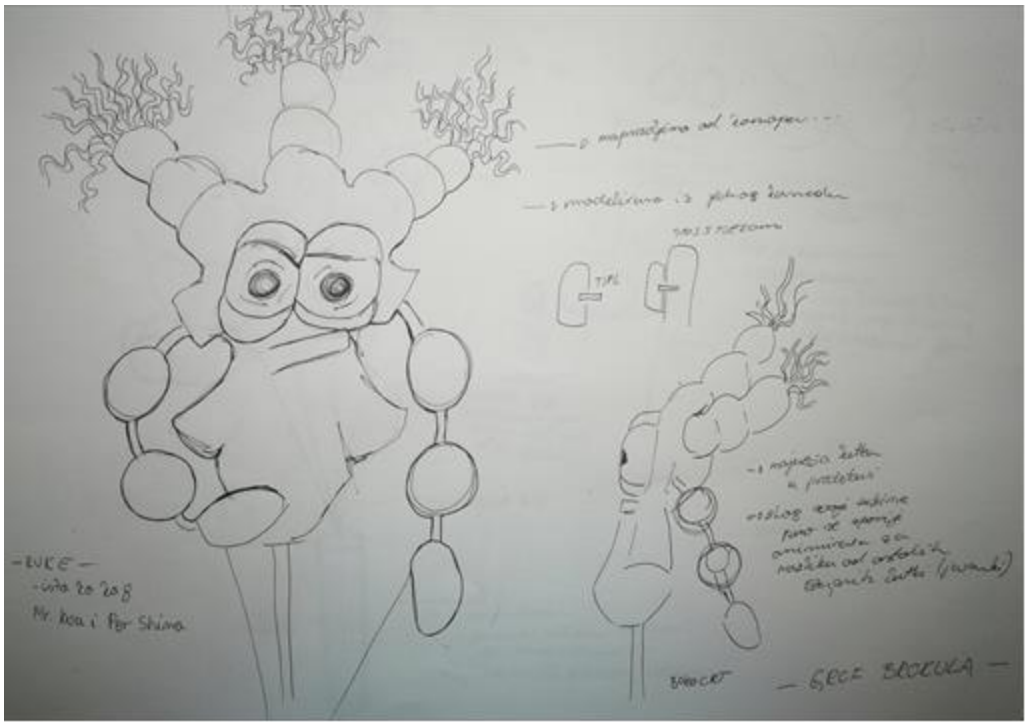
Izbacivši te tri lutke, ostali smo na šest lutaka. Lutke su bile likovno pojednostavljene i imale su antropomorfna obilježja. Sve su lutke imale oči, a neke su imale i ruke. U razgovoru i u zajedničkim konzultacijama došli smo do zaključka da svakom povrću napravimo nešto što bi moglo asocirati na ruke. Per Shin, Mr. Kva i grof Brokula imali su korijenje kao ruke, dok je Ivo Glj imao samo klobuk koji je asocirao na ruke. Klobuk je bio odvojen od tijela na posebnom štapu (SLIKA 8.).

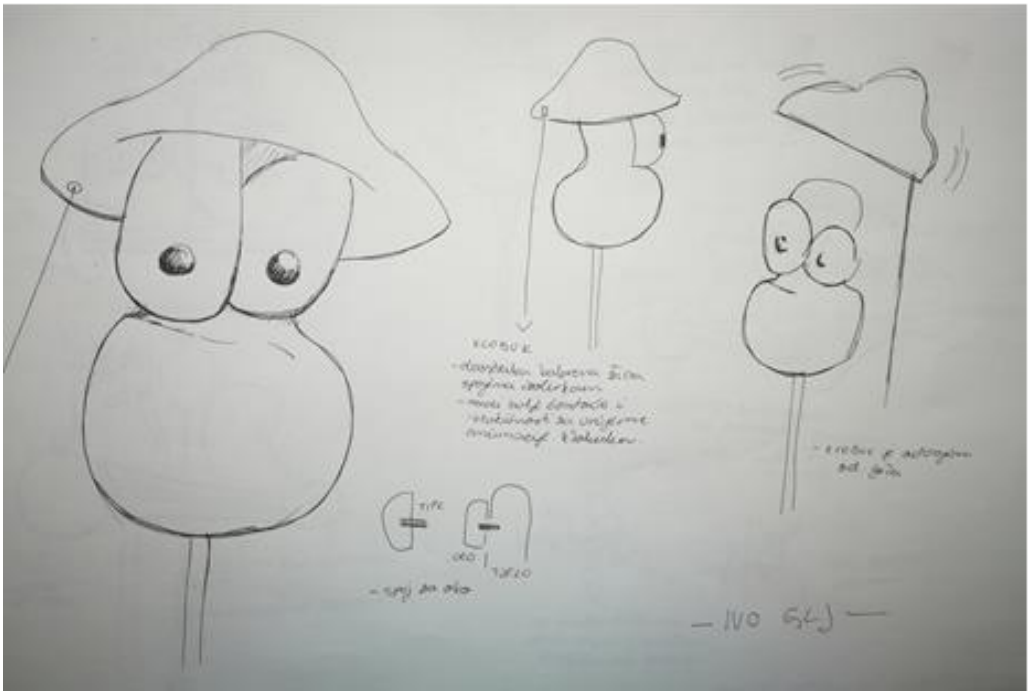
SLIKA 4. : Skica za lutku Mr. Kva

SLIKA 5. : Skica za lutku Per Shin

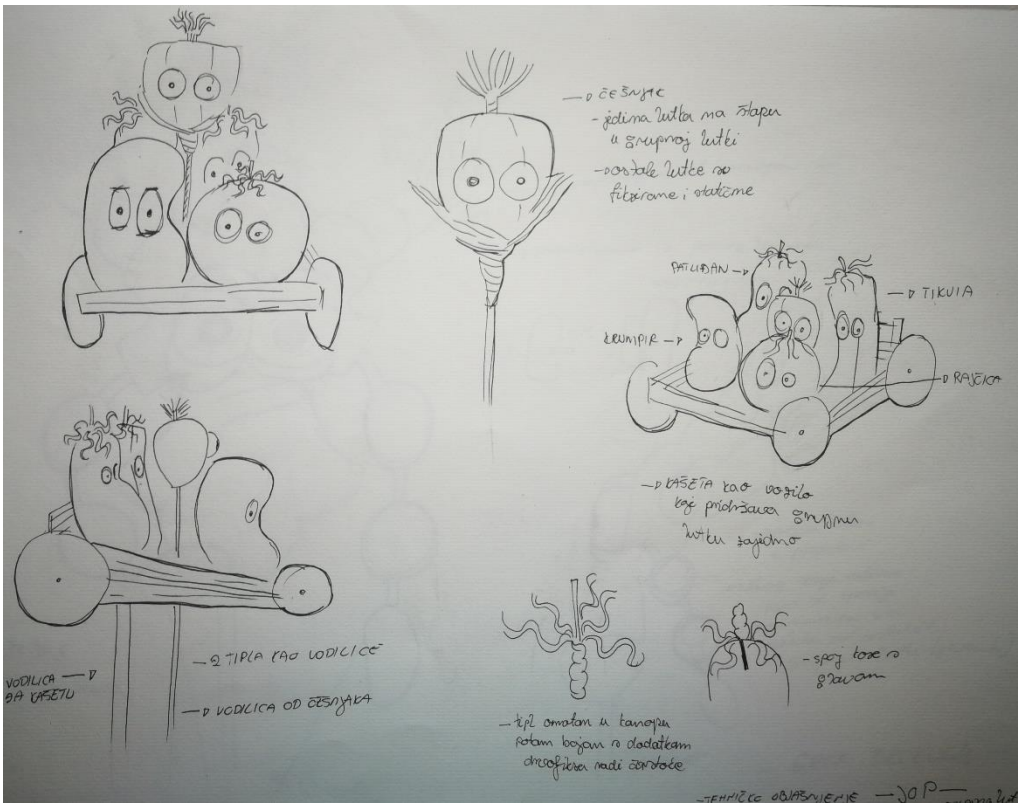

SLIKA 6. : Skica za lutku grof Brokula

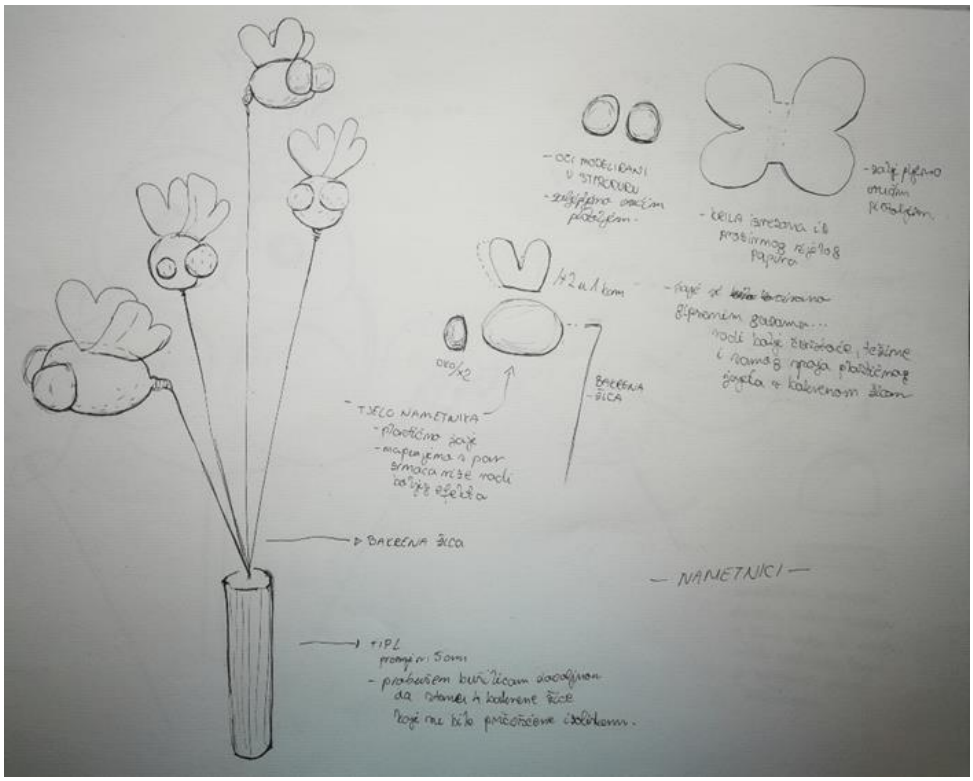
SLIKA 7. : Skica za lutku Ivo Glj

Početna ideja JOP-a bila je da su im ruke na oprugama, ali zbog zadane likovne ideje, nismo ih smjeli iskoristiti. Opruge smo htjeli dodati zbog dinamičkog efetka pri animaciji, jer je JOP uvijek u žurbi te uvijek donose važne vijesti. Kašeta je izrađena od balze po mjeri kako bi pripremljene lutke mogle stati. Kašeta je imala svoj posebni nosivi štap te su u njoj bile pričvršćene četiri lutke. Glasnogovornik JOP-a bila je jedna, glavna lutka na posebnom štapu.

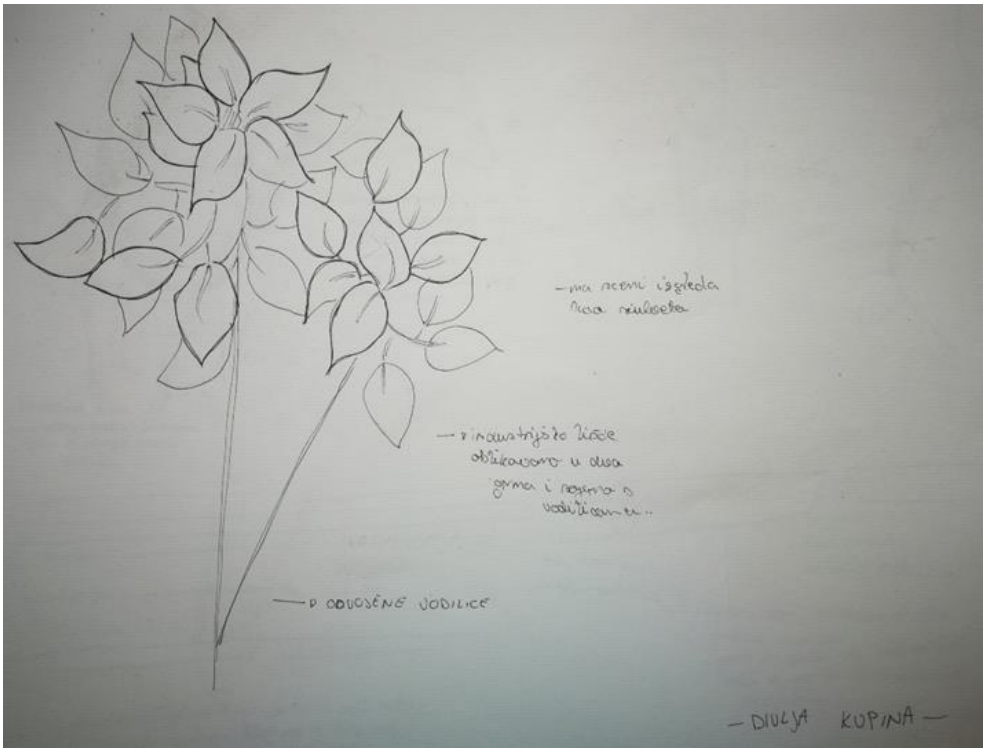
SLIKA 8. : Skica za grupnu lutku JOP

Tijekom predstave pojavljuju se još dvije štapne lutke. To su improvizirane lutke koje su prilagođene predstavi. Riječ je o Nametnicima i Divljoj Kupini. Nametnici su grupna lutka na jednom nosivom štapu (SLIKA 9. i 10.).

SLIKA 9. : Skica za improviziranu lutku nametnika

Divlja Kupina je grm oblikovan od lišća te su mu dodane vodilice. Sastoji se od dva odvojena grma - većeg koji je na nosivom štapu, i manjeg s kojim se animira tako da asocira na ruku.

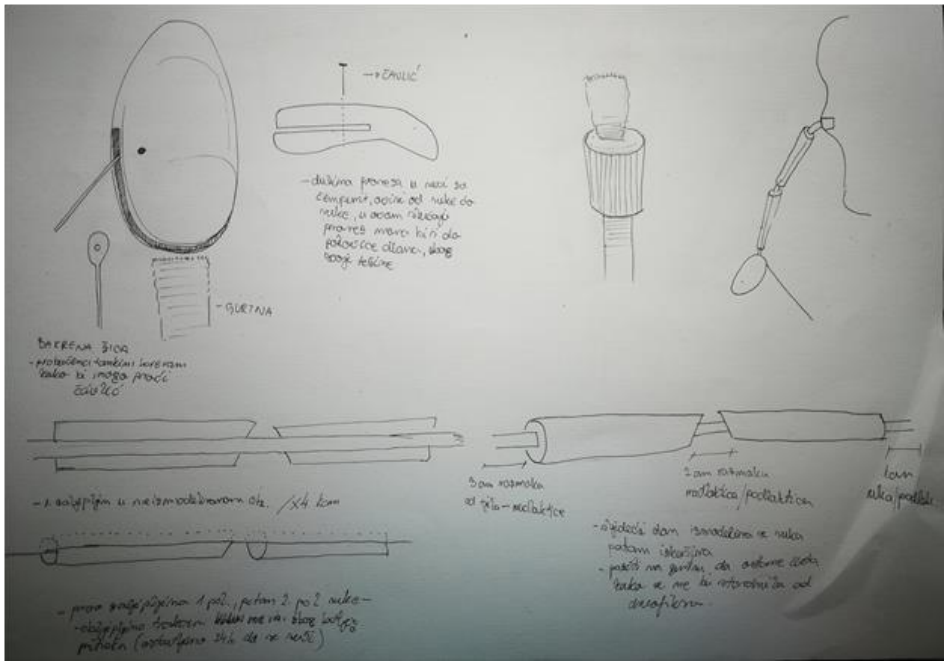

SLIKA 10. : Skica lika Divlja Kupina

4.1 Materijal i izrada lutke

Lutke su napravljene oblikovanjem u stiroporu koji je kaširan drvofiksom i novinskim papirima. Lutka sadrži najmanje osam slojeva kaširanog papira. Nakon toga, oči sam izradila istim postupkom. U prvoj ideji, ruke su trebale biti samo od deblje konopljine špage, spojene s rukama, ali kada su glumci pokušali animirati lutkama, zaključili smo da su zglobovi ipak potrebni. Na samom početku, konopljino uže je ostalo, ono je bilo spojeno u tijelo pomoću tipli. Tiple sam probušila svrdlom, a uže sam provukla kroz tipl i napravila veći čvor kako se ne bi izvukla iz tijela. Na uže sam drvofiksom zalijepila komade stiropora i ostavila da se suši 24 sata. Sutradan sam ruke modelirala i kaširala. Između tijela, nadlaktice, podlaktice i šake bio je prazan prostor. Između tijela i nadlaktice bilo je 3 cm (veći razmak kako ruka ne bi zapinjala od tijelo), nadlaktice i podlaktice 2 cm (malo manji prostor radi animacije zgloba) te između podlaktice i šake 1 cm (nije bilo potrebno ni više, ni manje, dovoljan razmak za animaciju šake) (SLIKA.11). Šake su bile modelirane u drvetu, dovoljno stanjene kako ne bi bilo prevelikog opterećenja na vodilicama. U šaci je sa strane je izbušen duži prostor u koji je išla vodilica od tvrđe bakrene

žice. Žica koja je išla u ruku, na vrhu je bila stanjena u plošni zaobljeni oblik te probušena kako bi mogao proći čavlić. Čavlić je prolazio kroz šaku. To je bio spoj koji je pridržavao vodilicu kako ne bi ispadala. Ovakav pristup omogućavao je vodilici da se slobodnije animira. Spoj je bio točno na sredini šake jer je morao održavati balans kako ruka ne bi padala dolje. Tijekom radnog procesa s lutkama, uže je pucalo. Uže smo zamijenili trakom koja je bila 2 cm širine. Proces izrade ruke bio je isti kao i s užetom, samo što sam morala iskoristiti veću tiplu.

SLIKA 11.: Tehnička skica ruke

Umjesto realističnog lišća koje povrće ima, iskoristila sam deblje uže koje je asociralo na lišće. Rezala sam ga u određene dužine, a nakon toga sam ih raspetljavala kako bih dobila na gustoći. Bojila sam ih u zelenu boju koju sam pomiješala s drvofiksom radi bolje čvrstoće. Zbog veće sigurnosti učvršćivanja tog konopa, koristila sam konac koji sam na vrhovima užadi omotavala ljepljivom trakom. Pomoću šireg štapića, na tijelu lutke sam napravila prostor za lišće koje sam zalijepila dodatnim slojem drvofiksa.

SLIKA 12. : Mr. Kva,gotova lutka

SLIKA 13. : Per Shin, gotova lutka

SLIKA 13. : Ivo Glj, gotova lutka

SLIKA 14. : Medvjeđi luk, gotova lutka

SLIKA 15. : JOP, gotova lutka

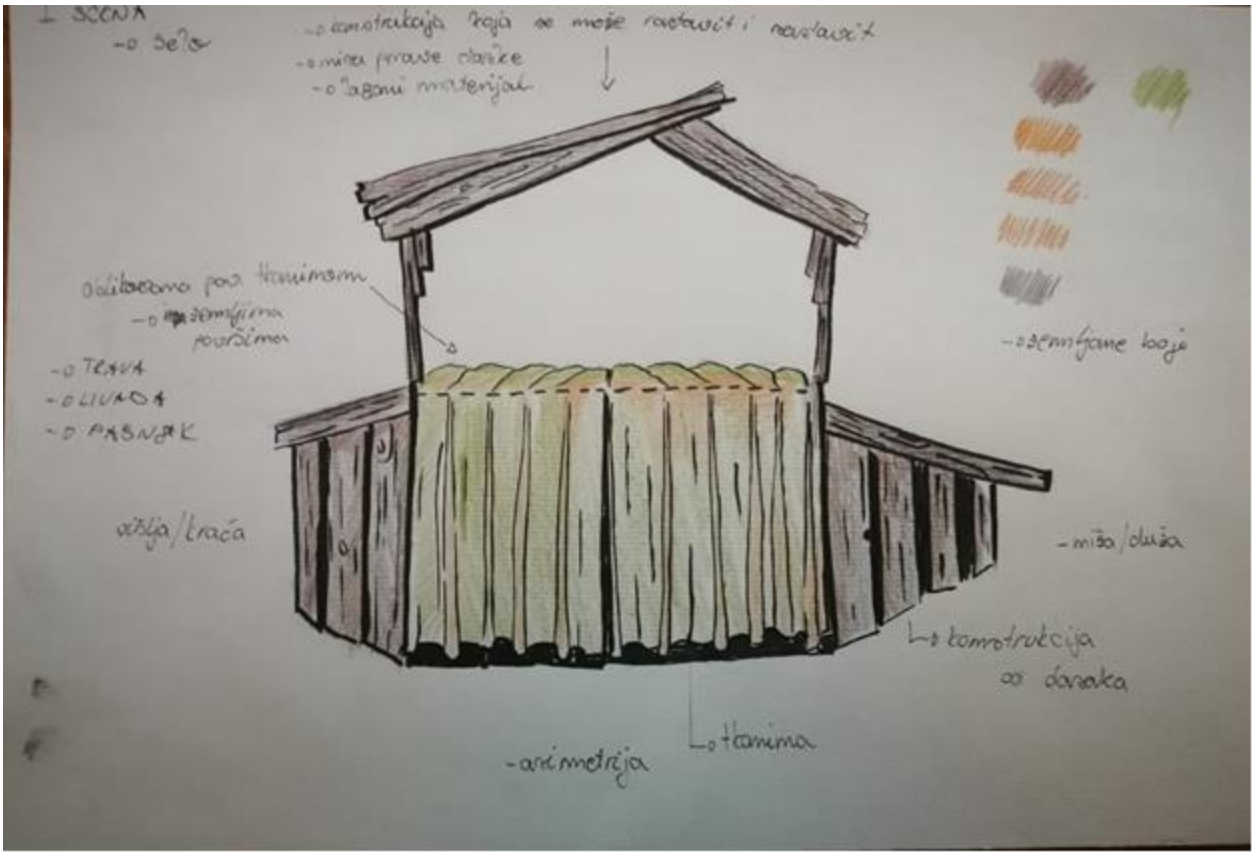
SLIKA 16. : Grof Brokula, gotova lutka

SL.17. : Nametnici, gotova lutka

5. RAZRADA SKICE ZA PARAVAN

Drugi dio zadatka bio je osmisliti paravan. Ono na što smo trebali paziti pri izradi bili su: laki transport, težina scenografije, pokretljivost sporednih paravana po prostoru i dimenzije koje moraju odgovarati glumcima. Imali smo jednu viziju u kojoj smo uspjeli odrediti dimenzije i okvir samoga paravana, ali tijekom izrade morali smo se ipak prilagodili nekim promjenama. Razlika će se moći primijetiti u skicama na finalnom rješenju. Konstrukciju paravana nismo mogli sami izraditi pa nam je Damir Šafar pomogao i izradio konstrukciju cijelog paravana. Tijekom izrade paravana dolazilo je do raznih promjena i prilagodbi. U predstavi se pojavljuju tri mjesta radnje, a to su selo Gredica, šuma Mrakača i dvorac grofa Brokule. Tijekom predstave imali smo tri promjene mjesta radnje i pet promjena pozicije sporednih paravana. Sporedni paravani su bili na kotačićima i imali su mogućnost pomicanja lijevo, desno, naprijed i nazad.

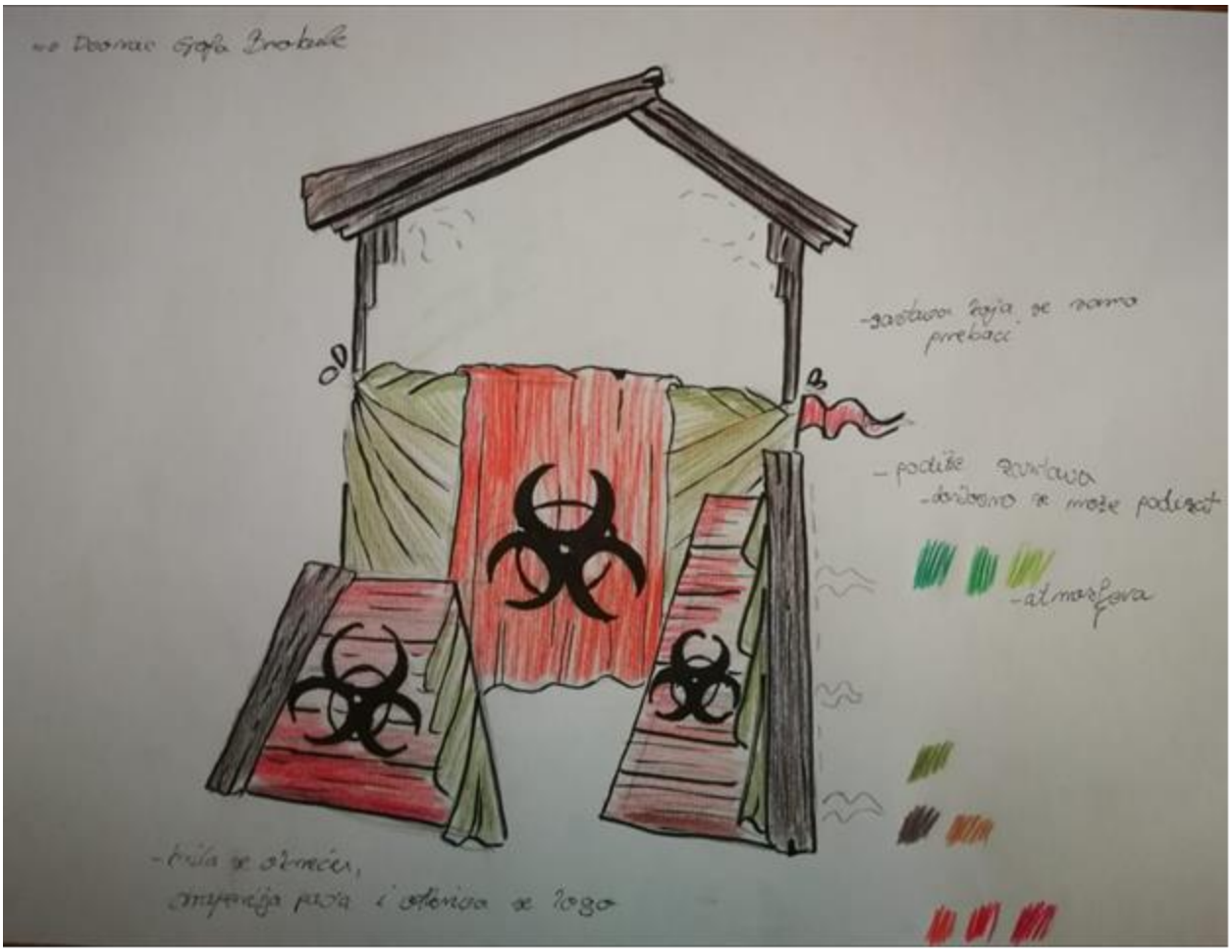
SLIKA 18. : Skica za selo Gredica

Jedna od prvih vizija sela Gredica izgledala je ovako kao na skici 18. Pomoćni paravani zatvarali su unutrašnji prostor glumaca. Točnije, jedina razlika ove skice i finalnog rješenja je ta što zelena tkanina ipak ne pokriva cijeli donji dio paravana. Pomoćni paravani su ostali isti. Promjena kod pomoćnih paravana je izbacivanje nepotrebne daske, kao što su ove vodoravne daske na skici. Likovni smisao tih dasaka je da predstavljaju drvenu ogradu, zato što je Gredica zapravo selo povrća, a vrt često bude okružen nekim drvenim ogradama.

SLIKA 19. : Skica za šumu Mrakaču

Ovo je bila skica za šumu Mrakaču. Pomoćni paravani koji su na kotačićima mijenjaju svoju poziciju te se približavaju publici. Paravan je trebao imati dvostruko lice. Na jednoj strani paravana bile su daske, a s druge je trebala biti zelena tkanina kao na glavnom paravanu. Dio scenografije je drveće, koje je trebalo biti na tiplama. Na paravanima bi bila pripremljena izbušena greda na koju bi se drveće postavilo. Glavni paravan je također mogao mijenjati svoj izgled. Zelena tkanina se podizala i otkrivala novi prostor za glumu. To je trebao biti prostor za Puževe.

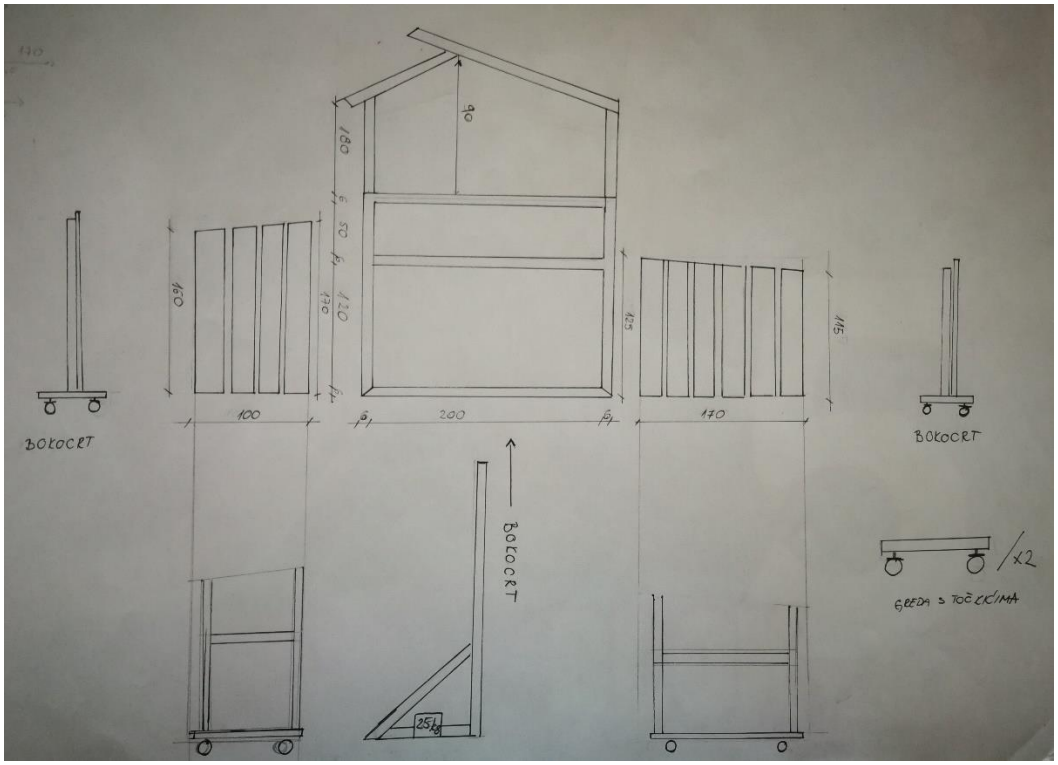

SLIKA 20. : Skica za dvorac grofa Brokule

Zadnji čin bio je u prostoru dvorca grofa Brokule. U ovom činu dolazi do novih promjena. Zamisao je bila da se pomoćni paravani okreću u poziciju kule, tkanine bi pale te bi se otkrio znak biohazarda, znak grofa Brokule. Na glavnom paravanu jedna bi se zastava samo prebacila kako bi se sakrio prostor za Puževe, a na kulama bi se podigle zastave. No, cijela ova ideja izbacila se iz predstave zbog preteških dasaka koje su činile pomoćne paravane.

5.1. Materijeli i process izrade paravana

Zbog samog transporta središnji paravan sastojao se od dva dijela - gornjeg dijela, krova (zabata), i donjeg dijela, koji je bio napravljen kao okvir. Gornji dio bio je visine do 80 cm, a donji 170 cm. Cijelu tu visinu držali su trokutasti kontraposti koji su bili još osigurani utezima od 25 kilograma. Pomoćni paravani bili su asimetrični, jedan je bio viši i kraći, a drugi je bio niži i širi. Namjerno sam odabrala asimetriju kako bih time razigrala kompoziciju paravana.

SLIKA 22. : Tehnička skica paravana

5.2. Finalno rješenje paravana

SLIKA 23. : Paravan, selo Gredica

Selo Gredica

Razlika u sceni između prve ideje i finalnog rješenja zapravo je u tkanini. Odustali smo od ideje sa zelenom zavjesom koja skriva i otkriva scenu s Puževima. Zelena tkanina iskorištena je na drugačiji način. Tkanina je spuštena do jedne trećine paravana kako bi sakrila prostor s Puževima. Zahvaljujući donaciji brodskog kazališta, paravan smo ukrasili bršljanima. Time smo označili prostor radnje, a znamo da se radnja događa u prirodi.

SLIKA 24. : Paravan, šuma Mrakača

Šuma Mrakača

Drugi prostor koji se pojavljuje je šuma Mrakača, a ideja je ostala ista. Drveće smo također popunili lišćem. Lišćem drveće dobiva obujam , a na sceni izgleda bogatije i bolja je asocijacija na šumu. Drveće bez lišća na sceni izgleda golo i surovo. U ovoj sceni veliku ulogu ima svjetlo plave boje koje predstavlja noć i mračnost same šume. Također se pojavljuje i dim koji pojačava boju i samu atmosferu šume.

SLIKA 25. : Paravan, dvorac grofa Brokiule

Dvorac grofa Brokule

Zadnju scenu paravana morali smo u potpunosti promijeniti i prilagoditi. Paravani se ne okreću, zastava na sredini ostaje kao i na prvoj ideji, a nacrtani grafiti biohazarda zamjenjeni su manjim zastavama. Ostale nedostatke i praznine paravana nadopunjuje svjetlo i specijalni efekti.

6. DODATNI ELEMENTI PARAVANA

Dio paravana koji se pojavljuje u prizoru šume Mrakače su drveće i zastave u sceni dvorca grofa Brokule. Svaka promjena prostora svodila se na jedno rješenje. Točnije, u selu Gredica nema promjena jer je to prvi prizor i scena je čista. Prva promjena događa se u šumi Mrakači gdje se podižu dva stabla s krošnjom, a druga je promjena dolazak do kule grofa Brokule gdje se spuštaju zastave kao osvojeno GMO područje.

6.1. Proces izrade stabla

Drveće je modelirano oblikovanjem u komadu stirodura jer je stirodur otporniji materijal od stiropora. Potom je oblijepljen gipsanim gazama radi teksture i bolje čvrstoće, a na samom kraju kaširan je u par slojeva ubrusa. Nisam htjela koristiti novinski papir jer mi ubrus omogućava bolju teksturu površine. Nakon cijelog procesa, drveće je bojano i sjenčano smeđim nijansama. Ovi elementi kasnije su šarkama pričvršćeni na pomoćne paravane. Veće drvo postavljeno je na niži paravan, a manje na viši, kako bi održali ravnotežu u asimetriji. Smatram da je ovo rješenje puno bolje i učinkovitije od prve ideje s dvostrukim licem paravana te postavljanjem scene pomoću tipli. Na ovaj način scenografija je skrivena iza paravana te spremna čeka svoj trenutak kada se pojavljuje na sceni.

SLIKA 28. : Proces izrade drveća

6.2. Proces izrade zastava

Nakon što izlaze iz šume Mrakače, slijedi scena u kuli grofa Brokule. Drveće se ruši, a zastave se spuštaju. Zastave su od poliester tkanine koja se na svjetlu reflektira i time asocira na radioaktivne i otrovne tvari. Osim tkanine, na njima sam oslikala znak biohazarda. Na svaki paravan prebačena je po jedna zastava, dvije manje i jedna velika zastava za glavni paravan.

SLIKA 27. : Proces izrade zastava

7. SVJETLO

Također, jedan od važnih elemenata je svjetlo. Njime smo htjeli obogatiti vizualnost scene. Svjetlo nam pomaže da bolje dočaramo samu atmosferu prostora.

> „U kazalištu gledalac u pravilu promatra čitavu predstavu iz istog kuta, sa iste udaljenosti, bez montaže i bez krupnog plana. Zbog toga se za usmjerivanje pažnje, prikaz protoka vremena, promjene ugođaja i sl. kazalište oslanja na rasvjetu više nego ostale discipline. Rasvjeta se postavlja za čitavu predstavu odjednom, a česte promjene svjetla ostvaruju se pomoću regulatora rasvjete. Reflektori su postavljeni na razmjerno

velikim udaljenostima od scene i glumaca, zbog čega se koristi pretežno tvrdo svjetlo koje je na većim udaljenostima lakše kontrolirati. Osnovni reflektor je PC-spot, uređaj sličan reflektoru s Fresnelovom lećom, ali s manjim rasapom svjetla." [3]

„Rad na oblikovanju svjetla sastoji se od nekoliko faza. Oblikovatelj svjetla najprije se upoznaje sa sadržajem predstave, redateljskim konceptom, kao i konceptom ostalih suradnika, prvenstveno scenografa i kostimografa. Nakon toga stvara vlastiti koncept i na kraju prelazi u fazu realizacije.'' [4]

7.1. Oblikovanje svjetla

Svaki prostor imao je svoju odgovarajuću boju. Prvo svjetlo u sceni sela Gredica je čisto, toplo i prirodno svjetlo. Nastojali smo da svjetlo u selu Gredica bude toplo prirodno svjetlo dana. Svjetlo je fokusirano te nam je u prvom planu središnji dio paravana. Šuma Mrakača bila je osvjetljena hladnijim plavim i zelenim svjetlom. Naglašavanje svjetla postigli smo dimom koji je ispunio prostor. Pošto se većina predstave odvija u šumi, koristili smo različite svjetlosne efekte npr. u trenutku kada Mr. Kva sretne Ivu Glj koji mu gata iz klobuka.

Za vrijeme tog čina izmjenjuju se šarena svjetla. Sličan pristup također se primjenjuje u trenutku pojave Divlje Kupine. Jedina razlika je u tome što je to zapravo bila projekcija šarenih svjetala koja se kreću u valovima. Tom kretnjom svjetla dobivamo misterioznji izgled scene proročanstva. Dvorac grofa Brokule i rat prikazan je crvenom bojom. Ona treba predstavljati zlo i napetost. Također, jedna od ideja je i podjela svjetla između dobra i zla što je prikazano u finalnoj borbi između grofa Brokule i Mr. Kva. Bijelo i zeleno svjetlo, kao suprotnost između dobrog i zle GMO sile. Jedna od uspješnih ideja bila je kontrasvjetlo koje se pojavljivalo na samim počecima u scenama grofa Brokule. Grof Brokula zapravo nije pokazao svoje lice do samog kraja predstave. Koristili smo kontrasvjetlo projektora kako bi se vidjela samo silueta grofa Brokule. Time smo skrivali njegov identitet i ostavili ga misterioznim do samog kraja.

[3] http://pomet.adu.hr/tvrasvjeta/oldweb/htms-tvrasvjeta/grane.htm
[4] https://core.ac.uk/download/pdf/197825057.pdf

SLIKA 28. : Ffotografija tijekom izvedbe

SLIKA 29. : Fotografija tijekom izvedbe

SLIKA 30. : Fotografija tijekom izvedbe

SLIKA 31. : Fotografija tijekom izvedbe

SLIKA 32.. : Fotografija tijekom izvedbe

SLIKA 33. Fotografija tijekom izvedbe

SLIKA 34. : Fotografija tijekom izvedbe

SLIKA 35. : Fotografija tijekom izvedbe

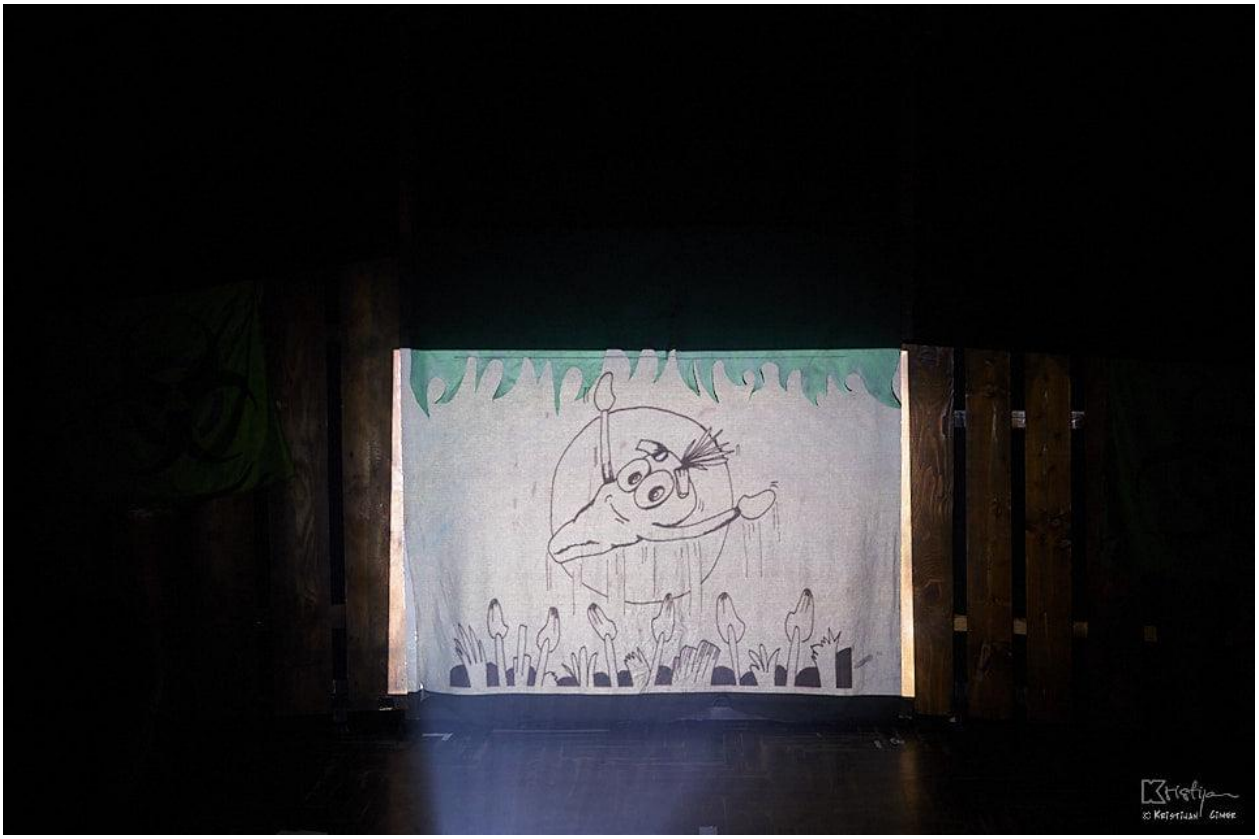
SLIKA 36. : Fotografija tijekom izvedbe

SLIKA 37. : Fotografija tijekom izvedbe, projekcija 1

7.2. Projekcija

Tijekom predstave pojavljuju se dvije naracije koje su prikazane ilustracijama u projekciji. Ilustraciju i montažu napravio je Marijin Kuzmičić. Prva projekcija pojavila se na samom početku kao uvod o prošlosti same Gredice koja je bila napadnuta od strane Nametnika i kako je Per Shin pomoću vojske JOP spasio selo. Točnije, to je svojevrsna najava koja nam daje do znanja kako zla sila još postoji te kako je pitanje vremena kad će se ponovno probuditi i napasti selo. Druga projekcija pojavljuje se na samom kraju, kao objašnjenje što se dogodilo grofu Brokuli. Projekcije su nam bile rješenja za narativne dijelove koji se nisu mogli riješiti animacijom.

SLIKA 38. : Fotografija tijekom izvedbe, projekcija 2

9. ZAKLJUČAK

Rad na ovom projektu dao mi je mogućnost za samostalnost i odgovornost. Zahtijevao je i puno truda, ulaganja te neizbježne prilagodbe. Mnogo toga pojavilo se nenadano, a nekih smo se dijelova morali odreći zbog kompaktnosti cijele predstave. U nekm trenucima bila sam prisiljena na kompromise kako bi cjelokupnost slike bila zadovoljavajuća, a određene estetske i tehnološke norme ispoštovane. Naučila sam da grupni zajednički rad ima mnogo svojih prednosti i mana. Mnogo vremena provodila sam razmišljajući kako neki problem riješiti na najbolji i najefikasniji način. Važno je stvoriti vlastiti izričaj, kako u kreiranju, tako i u samoj izradi lutke. Potrebno je mnogo truda kako bih došla do rješenja. Smatram da je ovaj zajednički rad, između glumaca, autora predstave i mene kao njihovog vizualnog kreatora i tehnologa, prošao vrlo uspješno. Unatoč financijskim ograničenjima, uspješno smo realizirali cijelu predstavu. U proces smo krenuli s većim zahtjevima, ali smo zbog režije i cjeline predstave morali odustati od nekih ideja. Na kraju smo dobili čisti tip predstave humorističnog karaktera. Tijekom cijele predstave nije bilo dosadnih, nepotrebno dugih trenutaka. Predstava je bila tečna i humoristična, a trajala je 35 minuta.

10. SAŽETAK

Preddiplomski rad ,, Zatočenik kule Bro'' zajednički je završni rad između studenata treće godine preddiplomskog studija Glume i lutkarstva i Kreativne tehnologije. To je lutkarska predstava koja obuhvaća paravan i javanke. Javanka je lutka na nosivom štapu s dvije vodilice u rukama.

U radu opisujem proces izrade lutaka i paravana, govorim o materijalu koji sam koristila i zašto. Koristilasam stiropor kao osnovnu građu tjela lutke, za neke sitnije djelove koje su sklone pucanju, koristila sam stirodur, jer je tvrđi i otporniji na udarce. Ostale probleme lutke sam rješavala trakama, užetom, tiplovima, drvofiksom i novimama. Paravan je bio drvene građe, a detalje sam rješavala tkaninom.

Osim tehnoooloških problema lutaka paravana, bitno je i vizualno likovno rješenje koje je ključno za cijelu predstavu. Pošto su likovi predstave povrće, cijelu atmosferu likovnosti paravana i lutaka sam prikazala u što realističnijem stilu. Jedino je dvorac grofa Brokule bio suprotan od prirodnog. Prostor je opisan kao GMO područje u kojem prevladava sve ono što zagađuje priririodu. Kao dio scenografskog elementa, opisujem upotrebu svjetla i projekcije koje se kreću tijekom predstave. Objašnjavam njihove karakteristike i razloge korištenja. Korištenje specijalnog efekta nam daje bolju mogućnost opisivanja vremena i mjesta radnje.

Predstava se prvi put javno održala 28. Srpnja 2020. u 19:00 h, na Akademiji za umjetnost i kulturu, kao obrana ispita studenata treće godine preddiplomskog studija Glume i lutkarstva.

Ključne riječi : *javanka, paravan, material, svjetlo, projekcija*

11. POPIS LITERATURA I IZVORA

1. Alois Tomanek, Vrste lutaka, Hrvatski centar UNIMA , Zagreb/ Osijek, 2018. (poglavlje: 2. Javanka* str. 25- 27.)
2. Livija Kroflin, Duša ustvari, Akademija za umjetnost i kulturu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, osijek, ožujak 2020. (poglavlje: 3.1.4.Javanke- str.107.)
3. Mrežni izvori: http://pomet.adu.hr/tvrasvjeta/oldweb/htms-tvrasvjeta/grane.htm [pristup: 15.09.2020]
4. Mrežni izvori: https://core.ac.uk/download/pdf/197825057.pdf [pristup: 14.09.2006]